

MEMÒRIA 2018

Esborrany (pendent d'aprovació per l'assemblea i posterior maquetació)

INTRODUCCIÓ

Estem en una situació en que l'alerta ambiental es situa cada vegada mes en el centre de la necessària acció política. L'agricultura industrial te un gran efecte a l'escalfament global ans al contrari l'agricultura pagesa refreda el planeta. Recuperar la Sobirania Alimentària, el control de la nostra alimentació, esdevé un acte central en la lluita per enfrontar l'emergència climàtica.

A l'hora, el tema del dret a decidir-ho tot, inclòs la nostra alimentació, es manté com un anhel que genera lluites estructurals però també accions on començar a crear espais on exercir aquesta sobirania i/o resistència al canvi climàtic, encara que sigui parcial. Una organització com la Xarxa de Consum Solidari (XCS) que ha centrat la seva feina entorn a la Sobirania Alimentària, especialment en la seva visió des de la ciutat, és a dir com a consumidores de bens més que com productores, veu aquesta situació com un repte i una oportunitat de col·locar la Sobirania Alimentària en aquests debats i en aquestes realitats transformadores.

La XCS, conscient d'aquesta situació, continua treballant com anys enrere participant i enfortint plataformes socials al voltant del Dret a l'Alimentació i a favor de la Sobirania Alimentària, impulsant espais de debat com ara les Jornades de Consum Crític, aquest any en clau de participar en els debats existents en els moviments socials de Catalunya. Continuem fent un esforç per analitzar la realitat del consum amb treballs d'investigacions i la seva publicació i difusió.

En el terreny pràctic, on hem fet una aposta molt important per nous circuits curts de comercialització: els Mercats de Pagès, que es consoliden i creixen constituint-se en un espai d'educació en el consum responsable, suport a projectes agroecològics i recuperació de les places per activitats veïnals; una experiència d'èxit que no para de créixer.

Continuem feines d'impuls i promoció de menjadors escolars amb criteris agroecològics. També estem col·laborant en estendre el verd per la ciutat conreat per les veïnes. Treballem, cada vegada més, en experiències lligades a terreny que permetin ser experiències pilot exportables. I mantenint la nostra visió solidària amb els altres pobles, recolzant propostes agroecològiques i d'incidència política a l'Equador, Bolívia i Senegal.

Tota aquesta activitat en el marc d'unes finances sanejades: portem diversos anys ja amb un patrimoni net positiu que s'ha mantingut.

La Junta

COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT

BOLIVIA

Al llarg de 2018, el nostre treball a Bolívia ha mantingut la política dels anys precedents. Territorialment ens hem centrat a recolzar propostes a Potosí i Cochabamba.

Si el territori d'actuació de la Xarxa de Consum Solidari és heterogeni (serra, vall i selva), el tipus d'intervencions que hem recolzat són molt concrets: es tracta de projectes que recolzen a organitzacions camperoles i indígenes per aprofitar el context de canvis polítics que, amb les seves contradiccions i limitacions, viu el país des de mitjan de la dècada passada. En aquest sentit, els esforços de la Xarxa de Consum Solidari s'han dirigit, d'una banda, a facilitar a moviments socials i indígenes la seva labor d'incidència política en temes agraris en el període post-constitucional. Per una altra, s'han dirigit a facilitar a organitzacions camperoles per a millorar el seu accés a mercats locals i al sistema de compres públiques municipals.

Projectes en execució al 2018

Participació de les famílies rurals vulnerables en el desenvolupament local a través d'estratègies de sobirania alimentària (Potosí-Bolívia)

Soci local: IPTK

Finançadors: Ajuntament de Xixón

A la fi de 2012 es va iniciar aquesta acció que busca continuar algunes de les accions d'un projecte més ampli executat entre 2009 i 2012. Concretament la intervenció vol consolidar la capacitat de les organitzacions econòmiques camperoles en la transformació i comercialització als mercats locals de la seva producció.

La intervenció, que s'ha continuat recolzant al llarg de l'any 2018, consolida la capacitat de les organitzacions econòmiques camperoles en la transformació i comercialització als mercats locals de la seva producció.

Enfortiment de l'agricultura camperola i indígena amb perspectiva de gènere i sobirania alimentària (Vila Vila, Cochabamba, Bolívia)

Soci local: Aynisuyu

Finançadors: Ajuntament de Sant Cugat del Vallès i Agència Asturiana de Cooperació al Desenvolupament

El projecte que s'està executant des de l'any 2016, i s'ha consolidat al llarg de tot l'any 2018, intervé a 6 comunitats camperoles andines de població kitxwa que pateixen alts nivells d'inseguretat alimentària. El projecte ha contribuït en la millora de les condicions objectives perquè aquestes famílies desenvolupin capacitats productives, incrementin coneixements, enforteixin sistemes productius familiars i comunals, millorin i diversifiquin el seu sistema alimentari, iniciïn processos de transformació amb els excedents productius, s'incorporin i accedeixin al mercat local, i enforteixin les seves condicions i capacitats de lideratge i incidència política. Les propostes de millora de les condicions agràries es basen en principis agroecològics, dins de la línia de la sobirania alimentària, sense generar dependències de tecnologia forana. Hi participen famílies camperoles i indígenes com a receptores directes del projecte. Amb l'aplicació de l'estratègia de Passada de Cadena s'arriba a altres famílies receptores indirectes del projecte.

EQUADOR

La Xarxa de Consum Solidari continua amb el seu treball d'enfortiment de les organitzacions socials de l'Equador, en un context econòmic caracteritzat per la crisi.

Per garantir el dret a l'alimentació de la població camperola, així com en la implementació del seu pla estratègic, seguim treballant al Cantó Cotacachi (Província d'Imbabura) amb la Unió

d'Organitzacions Camperoles i Indígenes de Cotacachi (UNORCAC), amb la qual ja tenim un llarg recorregut realitzat. També a Cotacachi seguim recolzant a l'Assemblea d'Unitat Cantonal de Cotacachi (AUCC), enfortint la participació ciutadana, la formació local i, concretament l'apoderament de les dones i la defensa, promoció i garantia dels drets humans de les dones, processos liderats des de la Coordinació Cantonal de Dones de Cotacachi.

D'altra banda, s'ha continuat al llarg de l'any 2018 amb la Fundació Terranueva, organització amb la qual la Xarxa de Consum Solidari fa anys que treballa. Amb aquesta organització hem iniciat el treball a Quito, recolzant actors de l'Economia Social i Solidària (ESS) local i les entitats municipals.

Projectes en execució al 2018

Enfortiment dels i de les actors socials urbans de Quito per a la construcció d'agendes d'incidència en les polítiques municipals

Soci local: *Fundació Terranueva*

Finançador: *Ajuntament de Barcelona*

El projecte vol enfortir les capacitats propositives d'actors socials d'àmbit barrial de Quito, amb l'objectiu de que generin espais d'incidència i concertació en les polítiques públiques municipals. Concretament es va preveure elaborar Agendes d'incidència en temes d'interès social: regularització dels barris, i gestió de la plusvàlua del sòl i de l'habitatge. Cal destacar que el projecte es relaciona amb les polítiques públiques d'àmbit estatal: concretament ha de contribuir a l'assoliment dels Objectius 2 i 3 del Pla Nacional del Bon Viure.

Enfortiment de l'economia popular i Solidària en el Districte Metropolità de Quito (any 2)

Soci local: *Fundació Terranueva*

Finançador: *Ajuntament de Barcelona*

El projecte busca enfortir les capacitats tècniques, comercials i soci-organitzatives de xarxes d'Economia Popular i Solidària (EPS) de Quito, per millorar els seus esforços d'autogestió i per incidir en el disseny i execució de les polítiques públiques que els afecten, aprofitant els marcs legals i institucionals favorables a l'EPS vigents a Equador. Per a això es preveu accions de formació i capacitació a representants de les organitzacions que componen les xarxes d'EPS amb les que es treballarà, l'elaboració d'un diagnòstic participatiu sobre la situació de l'EPS a la ciutat, la realització de fires d'intercanvi de productes i serveis, així com accions d'incidència davant institucions municipals.

Hi participaran directament 4 xarxes d'EPS que agrupen més de 30 associacions i prop de 500 socis i sòcies. A més, en tant s'assoleixi la incidència en algunes polítiques i programes, especialment en el camp de les compres públiques en aquest sector, es beneficiarà més de dos mil associacions d'EPS de la ciutat.

Aquesta proposta dona continuïtat al treball en col·laboració que la Fundació Terranueva i la Xarxa de Consum Solidari mantenen des de fa anys i que ha permès consolidar enfocaments compartits sobre desenvolupament local participatiu, Economia Popular i Solidària i enfortir actories socials locals, amb enfocament de defensa del Dret a la participació ciutadana.

Foment del desenvolupament territorial sostenible amb identitat mitjançant la implementació del pla de salvaguardes del patrimoni cultural de l'agrobiodiversitat del cantó Cotacachi (Província d'Imbabura).

Socis locals: *Unió d'Organitzacions Camperoles i Indígenes de Cotacachi (UNORCAC) i Ajuntament de Cotacachi*

Finançador: *Diputació de Barcelona*

Les comunitats del cantó de Cotacachi són dipositàries d'una gran riquesa en agrobiodiversitat i coneixements tradicionals producte d'una herència mil·lenària que ha estat, és i serà el suport de vida i identitat. Les comunitats han presentat un manifest perquè es declari cantó patrimoni cultural de agrobiodiversitat.

El municipi de Cotacachi té les competències per a aquest tipus de declaratòries i, amb el projecte es recolzarà al municipi per dur a terme la declaratòria amb l'elaboració i aprovació de l'ordenança i del pla de salvaguardes. Es contribuirà a conservar i posar en valor aquests actius patrimonials com a estratègia per defensar els drets col·lectius en l'àmbit econòmic, social i cultural de les comunitats del cantó de Cotacachi.

Teixint camins: Una construcció col·lectiva per una cultura de pau amb enfocament de gènere i interculturalitat en el Cantó Cotacachi.

Soci local: Assemblea d'Unitat Cantonal de Cotacachi

Finançador: Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament

El projecte va dirigit a la promoció dels drets de les dones a una vida lliure de violències, concretament a les dones de l'àmbit rural i urbà de les quatre zones del cantó Cotacachi, Urbana, Andina, Intag-Manduriacos i Golondrinas.

La contrapart del projecte és l'Assemblea d'Unitat Cantonal de Cotacachi, sistema de participació cantonal que aglutina, entre altres, les organitzacions de dones i joves del cantó i que, a més, treballa per a l'enfortiment de capacitats tècniques, organitzatives i d'incidència de les organitzacions que formen part (coordinadora de dones, joves, federació de barris i comitès intersectorials).

La identificació i formulació del projecte s'ha realitzat sota la premissa que la violència física o psicològica exercida sobre les dones limiten la seva autonomia i participació política, i les encadenen a un cercle viciós d'injustícia i de vulneració del dret que tenen a una vida lliure de violència.

El projecte té com a objectius contribuir a l'enfortiment de les organitzacions de dones en la seva agenda política per a la prevenció, atenció i desenvolupament d'accions que promoguin l'eliminació de la violència de gènere en el Cantó Cotacachi, reflectida en el seu objectiu específic a través d'enfortir la incidència de les organitzacions de dones per a la transformació de les relacions de desigualtat, discriminació i violència de gènere a partir de l'apoderament i lideratge propositiu de i des de les dones indígenes, afrodescendents i mestisses.

S'abordarà a través de l'activa participació de les coordinadores de Dones Intag - Manduriacos, Coordinadora de Dones Urbanes, Comitè Central de Dones UNORCAC, Dones dels Barris Urbans i Dones de Golondrinas, generant participació i veedoria social que donin lloc a una cultura de pau i la seva promoció en l'exercici i restitució de drets humans de les dones diverses del cantó Cotacachi, a través d'aprofundir l'articulació, coordinació i vinculacions entre actors (govern local, sistema de justícia i organitzacions de dones i joves), tenint en compte les seves necessitats particulars i d'acord a la seva pertinença cultural.

SENEGAL

Al llarg d'aquest any s'ha continuat consolidant el treball que la Xarxa de Consum Solidari està realitzant al Senegal des de l'any 2010, concretament a les regions de Ziguinchor i Kolda (regió natural de la Casamance) i, a la ciutat de Dakar.

La XCS treballa al Senegal principalment en els sectors de:

1. La promoció del desenvolupament rural basat en la sobirania alimentària
2. La promoció de la governança local i la participació i control ciutadà
3. La promoció dels drets de les dones

A la regió de Ziguinchor, amb USOFORAL i ECAF com a contraparts locals, se segueix desplegant l'estratègia de treball entorn a tres eixos:

- El recolzament a l'emprenedoria femenina
- La promoció d'una ciutadania responsable i conscient: la participació i el control ciutadà
- L'enfortiment de la governança democràtica local

A la regió de Kolda, amb l'Agència Regional de Desenvolupament (ARD), les accions se centren en:

- L'apoderament polític, econòmic i social de les dones que incideix directament en una millora de les condicions de vida familiars
- La millora de la sobirania alimentària com a eina per a garantir la seguretat alimentària de la població

Finalment, a la ciutat de Dakar, amb el Réseau Siggil Jigéen com a contrapart local, es treballa directament amb diferents districtes de la ciutat per tal de :

- Promoure l'emprenedoria femenina des d'una perspectiva d'economia social i solidària
- Promoció de la governança democràtica local

Projectes en execució al 2018

Apoderament de les dones de la regió de Kolda, Senegal, per avançar en la consolidació de la defensa, garantia i exercici dels seus drets humans.

Soci local: *Agència Regional de Desenvolupament de Kolda (ARD/K)*

Finançador: *Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD)*

El programa, de 24 mesos de durada, vol contribuir a l'apoderament de les dones de la regió de Kolda per avançar en la consolidació de la defensa, garantia i exercici dels seus drets polítics, econòmics, socials, culturals i a una vida lliure de violències. Això es realitza mitjançant la promoció dels drets de les dones mitjançant el reforç del moviment associatiu i les associacions civils a través de 4 eixos: (1) creació d'una xarxa operacional capaç de defensar els drets i interessos de les dones, (2) promoció dels mecanismes d'accés a la informació jurídica, a l'acompanyament i a la visibilització de les violències de gènere, (3) reforç de l'autonomia econòmica de les dones per tal de millorar els ingressos familiars i garantir el seu protagonisme en la defensa dels seus drets, i (4) participació efectiva dels actors i actrius del programa.

Promoció de l'exercici dels drets econòmics i socials de les dones: el dret a l'accés a la terra de les dones de la regió de Kolda

Soci local: *Agència Regional de Desenvolupament de Kolda, PELLITAL i Ajuntaments del Departament de Médina Yoro Foulda i Ajuntaments del Departament de Kolda.*

Finançador: *Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD)*

El projecte va dirigit a la promoció dels drets de les dones, a l'accés a la propietat i l'explotació de la terra de les dones de l'àmbit rural de la regió de Kolda: Departament de Médina Yoro Foulda (municipis de MYF, Pata, Kéréwane, Ndorna, Bourouco, Koulinto i Bignarabé) i Departament de Kolda (municipis de Saré Bidji, Dioulacolon i Kolda). Es tracta de donar continuïtat al treball realitzat per la XCS a la regió de promoció dels drets de les dones, entenent que gran part de la violència exercida cap a les dones prové de la seva vulnerabilitat econòmica i de la vulneració del dret a accedir a la propietat i explotació de la terra en igualtat de condicions amb els homes.

L'accés a la terra és un requisit bàsic per a l'agricultura, i el control de la mateixa és un sinònim de riquesa, estatus i poder en moltes regions. Enfortir l'accés de les dones a la terra i el control sobre ella és un mitjà important per millorar la seva posició en la família i en la comunitat. El projecte té com a objectiu contribuir a garantir el dret a l'accés a la propietat i l'explotació mitjançant el seu treball a la terra de les dones rurals de la regió de Kolda. El projecte pretén incidir en la millora de les capacitats de les dones, titulars de drets del projecte, a través de la difusió del dret a l'accés a la terra, dret que se'ls està vulnerant, així com apoderant-se econòmicament per dotar-les d'autonomia i capacitat de participació, millorant les capacitats dels titulars d'obligacions i responsabilitats perquè en cadascun dels àmbits que els corresponen, defensin i vetllin per garantir el dret a l'accés a la terra de les dones.

Cofinançadors que han recolzat les nostres intervencions de cooperació

Agencia Española de Cooperación Internacional para el Desarrollo

Agencia Asturiana de Cooperación al Desarrollo

Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament

Diputació de Barcelona

Àrea Metropolitana de Barcelona

Ajuntament de Barcelona – Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional

Ajuntament de Sant Cugat del Vallès

Ayuntamiento de Azuqueca de Henares

Ayuntamiento de Xixón

EDUCACIÓ PER AL DESENVOLUPAMENT

El sector que treballa pel consum crític i el comerç just ha crescut en més de dues dècades. No obstant això, la crisi social i econòmica que vivim no només ha posat en tensió la seva consolidació. També li ha obligat a repensar el discurs i a actualitzar objectius i línies d'intervenció. Ara, el Dret a una Alimentació adequada es relaciona amb un canvi de perspectiva de conceptes com a pobresa alimentària, que fins fa poc semblava un problema sobre el qual tenim responsabilitat però que ens era aliè, propi dels anomenats "països del sud". Igualment, el malbaratament d'aliments es veia únicament com una contrarietat mediambiental. La producció d'horts urbans o periurbans també era una solució per a la pobresa als països del sud, però només una proposta d'oci al nostre territori. D'altra banda, el paper subordinat de la dona, tradicionalment encarregada de suportar el pes reproductiu, també empitjora en un context de crisi, especialment en aquells grups domèstics que sofreixen o estan prop del límit de la pobresa alimentària.

Aquest nou context obliga a enfocar l'alimentació de forma diferent a com el sector les havia tractat fins ara. El sector es troba en la necessitat de trencar amb els esquemes de treball tradicionals, d'actualitzar la formació del seu personal tècnic, dels seus responsables polítics i del seu voluntariat, de dotar-se de nous instruments d'educació per al desenvolupament, i d'enfrontar nous debats.

La Xarxa de Consum Solidari es va crear amb l'objectiu d'introduir al país els debats i temes que han anat sorgint a nivell internacional, a través de la recerca, la difusió d'idees, la formació, i la creació de materials d'educació per al desenvolupament. En les seves més dues dècades de vida s'ha convertit, en aquests àmbits, en referent dels moviments que defensen el Dret a l'Alimentació i enarboren la bandera de la Sobirania Alimentària com a paradigma. Davant aquest nou context, la Xarxa està treballant des de fa ja uns anys en la generació de noves anàlisis crítiques i en l'elaboració de materials que valorin la consideració del consum alimentari fuint de pràctiques assistencialistes a curt termini.

Projectes més destacats realitzats en l'àmbit de l'educació per al desenvolupament:

Fem Plaça. Impuls de l'economia social i solidaria a través dels mercats de pagès a Barcelona.

Finançador: Ajuntament de Barcelona – Programa de Subvencions per a l'Impuls socioeconòmic del territori

Els Mercats de Pagès és una proposta que es va iniciar a Ciutat Vella (plaça sant Agustí Vell) el 2007 com a acció de caràcter anual. L'èxit social de la proposta ha propiciat una ampliació progressiva d'espais i periodicitats fins a l'actual de 4 mercats quinzenals als barris de Sants (2), Eixample Esquerra i Fort Pienc. Aquest projecte ha replicat l'experiència dels Mercats de Pagès a altres barris i ha ampliat la periodicitat de tots els mercats de quinzenals a setmanals.

La finalitat dels Mercats és dinamitzar i promoure espais on s'enxarxen actuacions de consum crític, Mercat Social amb l'enfoc posat en la Sobirania Alimentària i el Feminisme. Els mercats de Pagès han esdevingut un espai de trobada entre productors/es camperols agroecològics (actualment, més de 20 cooperatives i organitzacions de producció) i la ciutadania, a la vegada que es generen i consoliden espais d'interrelació, difusió i sensibilització de les lluites veïnals amb noves formes de consum crític més sostenibles i s'articula la ciutat amb l'espai agrari/rural que l'envolta.

Els mercats es desenvolupen en un lloc a l'aire lliure, consensuat prèviament amb les entitats del barri, els productors, les institucions públiques, amb característiques específiques d'accessibilitat, seguretat, aflluència de vianants, visibilitat i confort. L'horari habitual sol ser des de les 10 de matí fins a les 16 hores. Es munten al voltant de 8-12 parades de productes agroecològics de proximitat i comerç just, (vegetals, verdures, fruites, carn, ous, xocolata, mel, cosmètics, etc.). En paral·lel s'instal·len entre 2-4 estands, ajustable segons la necessitat de cada barri i cada jornada, per als espais de dinamització social: ludoteca, tallers, xerrades,

debats i activitats relacionades amb les entitats del barri i les lluites locals. Mentrestant un col·lectiu de circ amb pallassos i malabaristes, dinamitzen i conviden a la participació dels vianants en el mercat. També es disposarà d'un espai amb tarima per a actuacions artístiques de diferents col·lectius del barri.

Al migdia, diferents col·lectius del barri previ acord en assemblea del mercat, ofereixen un dinar popular (paella, calçotades, carxofades, etc) amb productes ecològics del mercat que serveix per recaptar fons per a les diverses causes i lluites del barri.

Dret a l'Alimentació i consum crític des de la igualtat de gènere

Finançador: Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament

L'alimentació, en els seus múltiples processos (producció, transformació, elaboració i consum) està travessada per biaixos que generen i/o són resultat de inequitat de gènere: consum diferenciat, divisió sexual del treball, diferent valoració social de les labors masculinitzades i feminitzades, preses de decisió sobre quines, com i quan es produeix i consumeix, elaboració i comercialització de productes específics per la dona que consolida arquetips, etc. I aquest tema és especialment important perquè afecta a dos Drets reconeguts: els de la Dona i el de l'Alimentació.

El projecte ha enfortit aquesta doble perspectiva de Drets en diferents espais i agents amb responsabilitat en l'àmbit de l'alimentació i la educació en gènere: a) sector educatiu pre-universitari, amb accions de formació de docents de secundària, batxillerat i formació professional; b) sector universitari que treballa en alimentació, introduint aquests temes en la recerca i docència acadèmica; c) sector de la cooperació mitjançant accions de formació, d'anàlisi i debat; i d) generant materials per a la difusió/sensibilització.

Cal destacar que el projecte ha treballat en aquests àmbits des de la Sobirania Alimentària, paradigma que analitza l'alimentació des d'una perspectiva de Drets (la Xarxa forma part de Plataforma Rural, part de La Vía Campesina a l'Estat espanyol, així com de la Assemblea per la Sobirania Alimentària de Catalunya - ASAC). Això permetrà fugir de visions assistencialistes molt comuns a l'hora d'intervenir sobre deficiència alimentària tant al Sud com al Nord.

El projecte ha comptat amb la col·laboració de diferents agents/entitats no ONGD, però que treballen en temes relacionats amb els Drets de la Dona i l'Alimentació: l'Observatori de l'Alimentació (ODELA) de la Universitat de Barcelona; la Marxa Mundial de les Dones; les oficines de cooperació de les Universitats (públiques) de Lleida, Girona, Rovira i Virgili (Tarragona) i Pompeu Fabra (Barcelona); i la Universitat Oberta de Catalunya.

Equitat de gènere per assolir la sobirania alimentària

Finançador: Ayuntamiento de Azuqueca de Henares

El paradigma de la Sobirania Alimentària, plantejat i desenvolupat per la plataforma internacional La Via Campesina, estableix l'equitat entre gèneres com un dels seus principis rector. No obstant això, ens enfrontem amb dos problemes.

D'una banda, que l'aplicació dels principis d'equitat de gènere que defensa la Sobirania Alimentària no sempre són fàcils d'aplicar, quan les estructures de poder masculinitzades estan consolidades i formen part del discurs hegemònic. D'altra banda, si bé s'ha estudiat en profunditat la iniquitat de gènere en l'àmbit de la producció, no hi ha tanta informació sobre la darrera fase del procés agroalimentari: el que afecta el i la consumidor / a. Qui compra què? Què biaixos s'estableixen en les prioritats en el consum domèstic? En aquest punt segueix predominant la consideració que la unitat domèstica és un ens homogeni, el que és una visió cega al gènere, ja que el consum és reflex i resultat de desigualtats.

Un tercer element a tenir en compte: el sector del Comerç Just està molt feminitzat, fenomen que no es reflecteix en el percentatge de dones que assumeixen càrrecs de responsabilitat. Si bé això és una constant en el sector associatiu, hi ha la necessitat de saber si les característiques del comerç just (la comercialització) genera biaixos específics per a establir polítiques de gènere adequades.

Treballar amb perspectiva de gènere en el comerç just passa per enfrontar aquestes problemàtiques, que en la pràctica es reflecteixen en una escassa formació de tècnics/es, voluntaris / es i responsables, així com en la pràctica inexistència de materials per a la incidència social i la EpD.

Amb aquest objectiu, el projecte ha contemplat la formació en aquest tema de tècnics/es, responsables i activistes del sector del Comerç Just i del Consum Responsable, i de la cooperació al desenvolupament, així com l'edició d'una exposició itinerant, a disposició d'entitats socials d'Azuqueca i altres poblacions veïnes, i material educatiu destinat a la població estudiantil, per a l'ús també d'aquestes entitats socials, i relacionat amb una exposició.

Sembrar la ciutat: agricultura urbana i periurbana com a estratègia contra la pobresa en el Sud

Finançador: Agencia Asturiana de Cooperación al Desarrollo

A Amèrica Llatina, l'agricultura urbana i periurbana sempre ha estat una estratègia de lluita contra la pobresa: permet la provisió d'aliments o generar llocs de treball. Però en les últimes dècades també s'ha convertit en l'eix de propostes que reclamen el dret a una alimentació adequada i a un model de ciutat més sostenible. En diversos països, les institucions públiques estan assumint i impulsant aquesta activitat. En aquest context, els moviments que lluiten per un consum crític i responsable es veuen en la necessitat d'analitzar aquest fenomen. I la cooperació al desenvolupament, considerar-la com un instrument de cooperació que, més enllà de proveir d'aliments a sectors econòmicament subordinats, pot convertir-se en un espai de reclamació social de drets (a una alimentació adequada, a una ciutat més sostenible).

Amb aquest objectiu, el present projecte preveu la formació en aquest tema de tècnics/es, responsables i activistes del sector del Comerç Just i del Consum Responsable, i de la cooperació al desenvolupament, l'elaboració de materials per a la reflexió i l'anàlisi: un llibre elaborat per especialistes que expliqui experiències d'Amèrica Llatina i material d'EpD per al treball d'organitzacions socials asturianes: exposició itinerant i material d'EpD per a secundària i batxillerat.

Impacte del comerç just al Sud

Finançador: Ajuntament de Sant Cugat

L'objectiu general d'aquest projecte era consolidar una perspectiva crítica en els moviments a favor d'un consum responsable i del comerç just de Sant Cugat del Vallès.

El projecte anava dirigit a tècnics/ques, voluntaris/es i activistes del sector (públic i no governamental) de la cooperació (cooperació a desenvolupament i educació per al desenvolupament) i del comerç just/consum responsable.

Les activitats, malgrat algun endarreriment per adaptar-nos al calendari del curs escolar, s'han pogut realitzar.

Tant la formació, com l'elaboració d'una exposició itinerant i la publicació del llibre s'han dut a terme.

Relacionant comerç just i sobirania alimentària des del local

Finançador: Ayuntamiento de Xixón

A l'Estat Espanyol el COMERÇ JUST com a moviment a favor d'un Consum Responsable té un espai en l'agenda de les organitzacions socials i àrees de cooperació de les institucions públiques. D'altra banda, manté un creixement sostingut tant en el nombre d'organitzacions i empreses que comercialitzen productes de Comerç Just com en el volum total de vendes.

No obstant això, aquest creixement no ha estat exempt de certes contradiccions amb altres propostes de consum responsable i de producció i comercialització alternatives: el cas més evident, amb el paradigma de la SOBIRANIA ALIMENTÀRIA. Que la Sobirania Alimentària faci èmfasi sobre els mercats curts mentre que el Comerç Just sigui un model de comerç internacional, o que, amb l'objectiu d'augmentar les vendes i afavorir així a més productors / es del Sud, determinades propostes del Comerç Just estiguin buscant la participació d'empreses de capital transnacional certificant alguna de les seves línies de productes mentre que, d'altra banda, els moviments que formen part de la Via Camperola estan denunciant les conseqüències de les polítiques d'internacionalització d'aquestes mateixes empreses, són, entre altres, incongruències que poden donar la sensació que defensen models oposats de producció, distribució i consum.

Aquest projecte, ha analitzat i reflexionat sobre aquests temes amb la finalitat de generar un discurs que defensi la visió del Comerç Just des de la perspectiva de la Sobirania Alimentària.

El projecte ha assolit aquest objectiu enfortint les capacitats d'organitzacions socials que treballen en Comerç Just mitjançant 2 estratègies: a) capacitar tècnics/es, responsables, activistes i voluntaris/es d'organitzacions socials i altres entitats de Xixón i properes; b) dotar aquestes organitzacions de materials per a les seves activitats de sensibilització i EPD.

Activitats de divulgació del consum responsable als Mercats de Pagès

Finançador: Ajuntament de Barcelona – Consum

Els Mercats de Pagès és una proposta amb continuïtat des de fa anys. La finalitat dels Mercats és oferir espais de trobada entre productors/es camperols ecològics (actualment, més de 24 cooperatives i organitzacions de producció) i la ciutadania, alhora que es generen i consoliden noves formes de consum més sostenibles i s'estructura la ciutat amb l'espai agrari/rural que ho envolta.

El projecte recolza la realització de tallers de formació i sensibilització a la ciutadania a través dels quals els diferents actors (cooperatives, productors, organitzacions) que participen als Mercats, i que ofereixen experiències i coneixements.

Altres accions:

Mercats de Pagès

Des de setembre de 2013 es realitzen els Mercats de Pagès a Barcelona. Estan coordinats per la Xarxa de Consum Solidari, amb la participació de l'Aliança per la Sobirania Alimentària de Catalunya, Remoure i entitats dels barris on es fan. Hi participen productores del País i es presenten també productes de Comerç Just. Paral·lelament als Mercats s'organitzen activitats i tallers sobre temes relacionats amb l'alimentació i el consum crític.

Inicialment es tractava només d'una Fira-Mercat de productors i productores locals i productes de Comerç Just produïts i comercialitzats sota els principis de la sobirania alimentària que se celebrava cada tercer dissabte de mes a la Plaça Sant Agustí Vell (Ciutat Vella). Poc temps després aquest Mercat mensual es va començar a realitzar també en l'Esquerra de l'Eixample (Espai Germanetes), en aquest cas en coordinació amb entitats de barri com l'Associació de Veïns de l'Esquerra de l'Eixample, Recreant Cruïlles i ASSEE, i l'any 2016 es va iniciar un tercer, a la Dreta de l'Eixample, a l'espai del Fort Pienc. A causa de l'èxit dels Mercats, avui dia comptem amb Mercats de Pagès també als barris de Sants i Guinardó; tots, menys el de Sants, setmanals.

Els Mercats volen permetre a la població barcelonina adquirir i consumir productes alimentaris ecològics, però també amb valor social, i donar a conèixer la sobirania alimentària com a principi per canviar lògiques de consum cap a hàbits més sostenibles.

Els Mercats i les accions que en ells es realitzen han rebut el suport de l'Ajuntament de Barcelona i de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament.

Curs “Comerç just i consum responsable a les escoles. Curs de formació per a formadors/es”

Aquest any s'ha continuat el treball de formació en consum crític dirigit a docents amb la Universitat Oberta de Catalunya. S'ha fet la 8ena edició del curs.

El curs, bianual, té el suport de l'Ajuntament de Barcelona, i vol posar a la disposició del professorat d'ESO (segon cicle) i batxillerat les principals propostes que investigadors i moviments socials estan plantejant com a alternativa enfront dels problemes generats pel model agroalimentari dominant. I amb aquesta informació, oferir recursos i estratègies per introduir el tema del consum responsable a les seves aules.

Més enllà d'exposar un inventari de les propostes que han sorgit per afavorir un consum més responsable i millorar la capacitat crítica dels docents (i dels seus estudiants) com a consumidors/es, el curs busca aprofundir en les característiques de les diferents perspectives i els debats que han sorgit entorn d'aquestes propostes. I per a aconseguir-ho, agafa com a línia argumental la sobirania alimentària, paradigma que defensa el model de producció i comercialització camperol davant el model agro-industrial.

El curs té dues parts. En la primera, de caràcter teòric, s'analitza la sobirania alimentària i es fa una lectura de les propostes i els debats que hi ha de consum responsable tant al Nord com al Sud, fent un esment especial del moviment del comerç just. La segona part s'acosta a l'educació per al desenvolupament com a estratègia per a introduir a l'aula els temes i els debats analitzats entorn del consum responsable en la primera part. No es proposa una sèrie de materials per fer servir directament a l'aula, sinó que aquests materials s'utilitzen de matèria primera per a elaborar materials aplicats a les característiques de les aules dels docents que participen en el curs.

El curs compta amb una bossa de beques, i té 1 crèdit ECTS.

Curs-Taller "Amèrica Llatina, cap a la sobirania alimentària?"

El dissabte 24 de novembre, a l'espai de Picu Rabicu a Xixón i amb el suport de l'Ajuntament de Xixón, es va realitzar el taller "Relacionant el Comerç Just i la Sobirania Alimentària des del local". El ponent va ser Jordi Gascón, membre de la Xarxa de Consum Solidari i docent de la Universitat de Barcelona, especialista en polítiques agràries a l'Àrea Andina:

La Sobirania Alimentària és el dret que tenen els pobles a produir aliments, en quantitat i qualitat, per abastir la seva població, i a definir les seves polítiques agràries. Aquest dret està sent greument atacat pels interessos de les multinacionals de l'alimentació i per les polítiques dels governs que les afavorir. Reflexionar sobre aquestes polítiques, sobre els mitjans de producció i venda d'aliments i sobre les propostes per superar situació ens sembla imprescindible.

Els mercats locals i les places han estat de sempre la manera de proveir-se de aliments de la població de pobles i ciutats. Malgrat que aquests mercats van desaparèixer, ofegats per la pressió de les grans superfícies, grups actius d'artesanes i productores d'aliments, i també de consumidors, estan esforçant-se per aconseguir fixar grups de consum, mercats socials i altres iniciatives on mercadejar directament els seus productes. Aquestes iniciatives estan multiplicant-se per tot el món i les considerem molt importants en la lluita per la Sobirania Alimentària.

Van assistir 16 persones, activistes i responsables d'organitzacions socials, així com docents universitaris.

Formació a tècnics/es, responsables, activistes i voluntaris/es del comerç just i el consum responsable, i de la cooperació en general, sobre la sobirania alimentària i gènere

En Azuqueca d'Henares (Guadalajara), el 19 de desembre de 2018 a l'espai de comerç just de El Foro, es va realitzar aquest taller adreçat al sector associatiu, que va rebre el suport de l'Ayuntamiento de Azuqueca de Henares, i que es va organitzar amb l'associació castellà-manxega Didesur i la plataforma Espacio por un Comercio Justo.

Aquesta formació tenia com a objectiu formar tècnics/es, responsables, activistes i voluntaris/es de l'àmbit del comerç just i del consum responsable i la cooperació internacional en el tema de l'agricultura urbana com a estratègia de lluita contra la pobresa alimentària. Donats els pocs recursos que disposaven i la poca capacitat de convocatòria, es va decidir fer un taller intern que es va realitzar a El Fòrum. El nombre de participants van ser 6, procedents d'organitzacions de comerç just i moviments ecologistes.

El tallerista del curs va ser Jordi Gascón, membre de la Xarxa de Consum Solidari i docent de la Universitat de Lleida, doctor en antropologia especialitzat en estudis rurals (<http://www.hahs.udl.es/hs/jgascon.htm>).

Importació i distribució de Comerç Just

Malgrat la difícil conjuntura general per a les vendes de producte de Comerç Just, la Xarxa de Consum Solidari ha apostat un any més per a mantenir les seves relacions estables amb les productores de cooperatives de Comerç Just amb què treballa i promocionar les vendes d'aquests productes dins dels canals de comercialització de Comerç Just.

En el nostre afany de treball en xarxa hem estret la relació amb altres distribuïdores europees de comerç just, com ara *Liberomondo* (Itàlia) i *El Puente* (Alemanya), incorporant alguns dels productes que ells importen a la nostra oferta, com a complement dels productes que la Xarxa importa directament.

Tot i la inestabilitat del sector, la Xarxa continua sent un referent com a importadora de Comerç Just dins del món associatiu, de les cooperatives de consum i les botigues de Comerç Just.

Aprofitant la nostra interlocució amb els punts de venda a qui servim, hem iniciat un procés de recerca de nous productes que donin resposta a la demanda que existeix dins dels canals de Comerç Just.

Grups de Consum

Els Grups de Consum de la Xarxa Consum Solidari som grups organitzats de persones crítiques amb l'actual model de comerç i consum que, formant part d'un moviment social transformador global, treballem en l'àmbit local per difondre i fer possible la pràctica quotidiana d'un consum més conscient, just i sostenible.

Exceptuant el de Ciutat Vella (el més antic i ubicat a la nostra botiga de Comerç Just), els nostres grups són fruit de la col·laboració entre la XCS i petites botigues o altres organitzacions de barri.

Continuen en funcionament els grups que ja teníem a:

- Ciutat Vella (a la botiga de Comerç Just XCS)
- L'Esquerra de l'Eixample (a l'Espai Associatiu Lola Anglada de l'antiga biblioteca dels jardins Montserrat)
- Sant Antoni (a l'espai veïnal Calàbria66)
- Collblanc (L'Hospitalet - amb la botiga Nutridiet)

La nostra idea de grups actius en el barri s'ha plasmat en activitats dirigides a grans i petits per informar que hi ha una altra manera de produir i consumir més social i respectuosa amb el medi ambient. Actes i celebracions festives com la Festa Major de l'Esquerra de l'Eixample, la Festa Major de Ciutat Vella i els Mercats de Pagès són només alguns exemples.

El Mercat de Pagès s'ha continuat fent a L'Esquerra de l'Eixample (Espai Germanetes), Fort Pienc (Pl. André Malraux) i a Sants, i s'ha creat un nou mercat a la Pl. Maragall del barri de Guinardó.

En aquests mercats s'han ofert productes de Comerç Just i productes ecològics i de temporada de la mà de petits productors locals, de manera que es pogués establir un tracte directe amb el consumidor i transmetre tota la informació que hi ha darrere dels aliments que consumim.

DELEGACIONS TERRITORIALS

ASTURIAS

Cooperació al desenvolupament

En el 2017 es va tancar el tercer any d'execució del projecte "**Participació de famílies rurals vulnerables en el desenvolupament local mitjançant estratègies de sobirania alimentària (Pocoata, Bolívia)**", cofinançat per l'**Ajuntament de Xixón**. Aquest Ajuntament va aprovar la continuïtat d'aquest projecte en la seva convocatòria de l'any 2018.

Executada amb l'organització local Instituto Politécnico Tupak Katari IPTK, el projecte pretén que els camperols i camperoles incrementin els seus ingressos a partir de la comercialització dels seus productes transformats de blat de moro (*apis*, *lagua*, refrescs, galetes, queques i pans de blat de moro), oca (*apis*, sopes i *kawi*) i ordi (refrescs i cafè d'ordi). Per a això es preveu enfortir els processos productius amb tecnologia apropiada i consolidar la gestió micro-empresarial de les associacions de productors/es. Les associacions de productors/es beneficiàries van ser 5, que agrupen 147 famílies camperoles (20 d'elles, monoparentals encapçalades exclusivament per dones). La població beneficiària és tota indígena kitxwa. El projecte té dues línies d'actuació: a) millora dels processos de transformació, generant valor afegit al producte agrari; b) enfortiment de les associacions productives per augmentar la seva participació en polítiques de Desenvolupament Econòmic Local establertes per les Lleis 144 de Revolució Productiva.

El 2017, l'**Agència Asturiana de Cooperació al Desenvolupament** va aprovar la continuïtat del projecte "**Enfortiment de l'agricultura camperola i indígena amb perspectiva de gènere i sobirania alimentària (Vila Vila, Cochabamba, Bolívia)**", que rep també el suport de l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès. Executat en consorci amb l'associació xixonesa **Picu Rabicu** i amb l'organització cochabambina Aynisyuyu, amb la qual treballem des de fa més de set anys, el projecte intervé en 6 comunitats camperoles de població kitxwa que pateixen alts nivells d'inseguretat alimentària, buscant millorar condicions objectives perquè aquestes famílies desenvolupin capacitats productives, incrementin coneixements, enforixin sistemes productius familiars i comunals, millorin i diversifiquin el seu sistema alimentari, iniciïn processos de transformació amb els excedents productius, s'incorporin i accedeixin al mercat local, i enforixin les seves condicions i capacitats de lideratge i incidència política. Les propostes de millora de les condicions agràries es basen en principis agroecològics, dins de la línia de la sobirania alimentària. Participen 72 famílies camperoles i indígenes com a receptors directes del projecte. L'Agència Asturiana de Cooperació al Desenvolupament va aprovar la continuïtat d'aquest projecte en la seva convocatòria de l'any 2018.

Educació per al Desenvolupament

El 2018 el projecte "**Relacionant comerç just i sobirania alimentària des de l'àmbit local**", que compta amb el suport del **Ayuntamiento de Xixón**, s'ha executat en consorci amb l'ONG especialitzada en comerç just **Picu Rabicu**.

El projecte busca analitzar i reflexionar sobre aquests temes amb la finalitat de generar un discurs que defensi la visió del Comerç Just des de la perspectiva de la Sobirania Alimentària.

El projecte pretén assolir aquest objectiu enfortint les capacitats d'organitzacions socials que treballen en Comerç Just mitjançant 2 estratègies: a) capacitar tècnics / es, responsables, activistes i voluntaris/es d'organitzacions socials i altres entitats de Xixón i properes; b) dotar aquestes organitzacions de materials per a les seves activitats de sensibilització i EPD

El 2017, l'**Agència Asturiana de Cooperació al Desenvolupament** va aprovar el projecte **Semrar la ciutat: agricultura urbana i periurbana com a estratègia contra la pobresa en el Sud**, en el que també participa l'ONG xixonesa Picu Rabicu. Iniciat a final d'any i executat durant el 2018, l'acció pretén visibilitzar com l'agricultura urbana i peri-urbana sempre ha estat una estratègia de lluita contra la pobresa als països del Sud: permet la provisió d'aliments o generar llocs de treball. Però en les últimes dècades també s'ha convertit en l'eix de propostes que reclamen el dret a una alimentació adequada i a un model de ciutat més sostenible. En diversos països, les institucions públiques estan assumint i impulsant aquesta activitat. En

aquest context, els moviments que lluiten per un consum crític i responsable es veuen en la necessitat d'analitzar aquest fenomen. I la cooperació al desenvolupament, considerar-la com un instrument de cooperació que, més enllà de proveir d'aliments a sectors econòmicament subordinats, pot convertir-se en un espai de reclamació social de drets (a una alimentació adequada, a una ciutat més sostenible). Amb aquest objectiu, el projecte preveu la formació en aquest tema de tècnics/ques, responsables i activistes del sector del Comerç Just i del Consum Responsable, i de la cooperació al desenvolupament, l'elaboració de materials per a la reflexió i l'anàlisi: un llibre elaborat per especialistes que expliqui experiències d'Amèrica Llatina, i material de EpD per al treball d'organitzacions socials asturianes: exposició itinerant i material d'EpD per a secundària i batxillerat.

Comerç Just

Es continua la distribució de productes de comerç just al Principat que la Xarxa de Consum Solidari importa de diferents punts d'Amèrica Llatina, sempre etiquetats, entre altres idiomes, en asturianu. Aquesta acció compta amb el suport de **Picu Rabicu**.

Exposicions

Combatir la pobreza nun ye tan fácil

Exposició editada en asturianu composta per 8 plafons que presenta les dificultats que es presenten per combatre la pobresa.

Material editat amb el suport de **l'Agència Asturiana de Cooperació al Desenvolupament**.

CASTELLA-LA MANXA

Educació per la Desenvolupament

Aquest any 2018 va ser aprovat per **l'Ajuntament de Azuqueca d'Henares**, i es va iniciar el projecte "**Equitat de gènere per aconseguir la sobirania alimentària. 3er any**". El paradigma de la Sobirania Alimentària, plantejat i desenvolupat per la plataforma internacional La Via Campesina, estableix l'equitat entre gèneres com un dels seus principis rector. No obstant això, ens enfrontem amb dos problemes. D'una banda, que l'aplicació dels principis d'equitat de gènere que defensa la Sobirania Alimentària no sempre són fàcils d'aplicar, quan les estructures de poder masculinitzades estan consolidades i formen part del discurs hegemònic. D'altra banda, si bé s'ha estudiat en profunditat la iniquitat de gènere en l'àmbit de la producció, no hi ha tanta informació sobre l'última fase del procés agroalimentari: el que afecta a la consumidor/a. Qui compra què? Quins biaixos s'estableixen en les prioritats en el consum domèstic? En aquest punt segueix predominant la consideració que la unitat domèstica és un ens homogeni, la qual cosa és una visió cega al gènere, ja que el consum és reflex i resultat de desigualtats. Un tercer element a tenir en compte: el sector del Comerç Just està molt feminitzat, fenomen que no es reflecteix en el percentatge de dones que assumeixen càrrecs de responsabilitat. Si ben això és una constant en el sector associatiu, existeix la necessitat de saber si les característiques del comerç just (la comercialització) genera biaixos específics per establir polítiques de gènere adequades. Treballar amb perspectiva de gènere en el comerç just passa per enfrontar aquestes problemàtiques, que en la pràctica es reflecteixen en una escassa formació de tècniques/us, voluntàries/us i responsables, així com en la pràctica inexistència de materials per a la incidència social i la EpD. Amb aquest objectiu, el projecte preveu la formació en aquest tema de tècnics/as, responsables i activistes del sector del Comerç Just i del Consum Responsable, i de la cooperació al desenvolupament, així com l'elaboració de materials educatius sota llicència de drets Creative Commons.

Comerç Just

Es continua la distribució de productes de comerç just en la Comunitat que la Xarxa de Consum Solidari importa de diferents punts d'Amèrica Llatina, sempre amb el suport d'organitzacions sòcies com **Didesur**.

Materials i recursos

Combatir la pobreza no es tan fácil

Exposició editada en castellà i composta per 8 plafons que presenta les dificultats que es presenten per combatre la pobresa.

Material editat amb el suport del **Ayuntamiento de Azuqueca de Henares**.

SANT CUGAT (CATALUNYA)

Cooperació al desenvolupament

El 2018, l'**Ajuntament de Sant Cugat** va aprovar el 3er any del projecte **Enfortiment de l'agricultura camperola i indígena amb perspectiva de sobirania alimentària i gènere (Municipi Vila Vila, Cochabamba, Bolívia)**, que s'executa amb l'organització cochabambina Aynisuyu, i que també rep el suport de l'Agència Asturiana de Cooperació al Desenvolupament. El projecte intervé en 6 comunitats camperoles de població kitxwa que pateixen alts nivells d'inseguretat alimentària, buscant millorar condicions objectives perquè aquestes famílies desenvolupin capacitats productives, incrementin coneixements, enforteixin sistemes productius familiars i comunals, millorin i diversifiquin el seu sistema alimentari, iniciïn processos de transformació amb els excedents productius, s'incorporin i accedeixin al mercat local, i enforteixin les seves condicions i capacitats de lideratge i incidència política. Les propostes de millora de les condicions agràries es basen en principis agroecològics, dins de la línia de la sobirania alimentària. Participen 72 famílies camperoles i índigenes com a receptors directes del projecte.

Educació per al Desenvolupament i formació

El 2018 s'ha executat el projecte **"Impacte del comerç just al Sud"**, finançat per l'Ajuntament de Sant Cugat. El projecte contempla que el consum responsable i el comerç just, com a una de les seves línies d'actuació, tenen un espai en l'agenda de les organitzacions socials i institucions públiques de casa nostra i que han mantingut un creixement sostingut fins i tot en l'actual període de crisi. No obstant aquest creixement no ha estat exempt de contradiccions amb altres propostes alternatives de consum responsable, i de producció-comercialització com la Sobirania Alimentària. Que la Sobirania Alimentària faci èmfasi als mercats curts mentre que el Comerç Just sigui un model de comerç internacional, o que, amb l'objectiu d'augmentar les vendes i afavorir a més productors-as del Sud, determinades propostes de Comerç Just busquin la participació d'empreses transnacionals mentre que, d'altra banda, els moviments que formen part de La Vía Campesina denuncien les polítiques d'aquestes mateixes empreses, són, entre unes altres, incongruències que poden donar la sensació de que defensen models oposats de producció, distribució i consum.

El projecte vol incidir en aquestes contradiccions entre el sector Santcugatenc mitjançant 2 estratègies: A) enfortir el discurs del comerç just i el consum responsable obrint espais per al debat i l'anàlisi (formació; estudis i publicacions); B) dotar a les ONG i institucions públiques de materials perquè les seves accions d'EpD/sensibilització sobre consum responsable siguin més efectives.

VALÈNCIA

Cooperació al desenvolupament

Acompanyament, formació i capacitació en temes de disseny de productes i producció tèxtil per al mercat local i el comerç just internacional, dels grups de dones (Massai, Jimudu Women Group i Lamu Recycling Solution) de l'ONGD Afrikable a Kenya, amb qui es col·labora a través del projecte Free Design Bank.

FREE DESIGN BANK utilitza la pràctica del disseny com a mitjà per formar els alumnes en l'ètica professional i la solidaritat, i per promoure la consciència social entre els estudiants universitaris en general, en vincular la pràctica de la seva professió amb el món real. Utilitza el disseny com a mitjà per formar artesans sense recursos, millorar els seus coneixements, les seves capacitats productives i els seus ingressos, per tal de millorar el seu nivell de vida i en última instància col·laborar a millorar la situació comercial dels països menys desenvolupats. FREE DESIGN BANK porta funcionant des de l'any 2000 i des de llavors ha col·laborat amb

grups d'artesans de l'Equador, Cuba, Perú, Colòmbia, Mali, Senegal, Sierra Leone, Kenya, Tanzània, Sri-Lanka, Nepal, Índia i Filipines. Moltes d'aquestes accions, en coordinació i amb el suport de la Xarxa de Consum Solidari.

Comerç Just

Hem continuat amb la distribució de productes de comerç just importats per la Xarxa de Consum Solidari des de diferents punts de l'Amèrica Llatina, sempre amb el suport d'organitzacions sòcies valencianes com Sodepau-País Valencià.

Materials i recursos

Exposició itinerant "Sense dones no hi ha sobirania alimentària" i material didàctic. Durant aquest any s'ha continuat difonent l'exposició itinerant "Sense dones no hi ha sobirania alimentària". A través de 8 plafons, aquesta exposició vol reflexionar sobre les conseqüències socials, econòmiques, de salut i mediambientals que comporta el model agroindustrial de producció d'aliments i el seu impacte en les relacions de gènere i les desigualtats que genera en aquest àmbit. També pretén reconèixer i valorar l'aportació de les dones camperoles en el món rural i la sobirania alimentària, alhora que planteja alternatives transformadores al model de consum i comerç dominant. Aquesta exposició va acompanyada d'un material didàctic que permet aprofundir en les qüestions plantejades al llarg dels plafons i incentivar l'esperit crític dels alumnes. Els dos recursos es difonen entre les entitats valencianes que treballen temes de comerç just i gènere.

BALANÇ ECONÒMIC

XARXA DE CONSUM SOLIDARI

BALANÇ DE SITUACIÓ SIMPLIFICAT A 31 DE DICIEMBRE DE 2018

ACTIU			
	NOTA	2018	2017
A) ACTIU NO CORRENT		587,64	300,14
I. INMOBILITZAT INTANGIBLE	5	0,00	0,00
II. INMOBILITZAT MATERIAL	6	587,64	300,14

B) ACTIU CORRENT		769.792,13	897.203,93
I. EXISTÈNCIES		56.978,58	59.086,85
II. USUARIS, PATROCINADORS I DEUTORS DE LES ACTIVITATS I ALTRES COMPTES A COBRAR		242.371,24	547.127,37
1. Usuaris i deutors per vendes y prestació de serveis	7	34.563,58	51.370,73
6. Actius per impost corrent y altres crèdits amb les Administracions Públiques	12	207.807,66	495.756,64
VI. EFECTIU I ALTRES ACTIUS LÍQUIDS EQUIVALENTS	7	470.442	290.990

TOTAL ACTIU		770.379,77	897.504,07
--------------------	--	-------------------	-------------------

XARXA DE CONSUM SOLIDARI MEMÒRIA. Exercici 2018

PASSIU			
	NOTA	2018	2017
A) PATRIMONI NET		86.940,96	54.604,94
A-1) FONS PROPIS	10	(42.400,28)	(61.866,49)
III. EXCEDENTS D'EXERCICIS ANTERIORS		(61.866,49)	(70.227,27)
V. EXCEDENT DE L'EXERCICI	3	19.466,21	8.360,78
A-2) SUBVENCIONS, DONACIONS I LLEGATS REBUTS I ALTRES AJUSTAMENTS		129.341,24	116.471,43
1. Subvencions oficials de capital	11	129.341,24	116.471,43

D) PASSIU NO CORRENT		21.548,28	32.022,93
II. DEUTES A LLARG TERMINI		21.548,28	32.022,93
2. Altres deutes a llarg termini	8	21.548,28	32.022,93

C) PASSIU NO CORRENT		661.890,53	810.876,20
II. Deutes a curt termini		132.019,62	204.123,32
2. Altres deutes a curt termini	8	132.019,62	204.123,32
IV. CREDITORS PER ACTIVITATS I ALTRES COMPTES A PAGAR		529.870,91	606.752,88
1. Proveïdors	8	86.708,47	63.924,88
2. Altres creditors	8	437.418,40	534.009,63
4 Passius per impost corrent i altres deutes amb les Administracions Públiques	12	5.744,04	8.818,37
5. A compte d'usuaris	8	0,00	0,00

TOTAL PASSIU		770.379,77	897.504,07
---------------------	--	-------------------	-------------------

XARXA DE CONSUM SOLIDARI

MEMÒRIA. Exercici 2018

XARXA DE CONSUM SOLIDARI

COMPTE DE RESULTATS SIMPLIFICAT A 31 DE DESEMBRE DE 2018

	Nota	(Deure) / Haber	(Deure) / Haber
		2018	2017
1. Ingressos per les activitats		365.075,58	388.187,97
a) Vendes i prestacions de serveis	13	150.218,94	212.412,49
b) Ingressos rebuts amb caràcter periòdic		10.579,51	11.639,51
d) Subvencions, donacions i altres ingressos	11	204.277,13	171.664,91
h) Reintegrament de subvencions		0,00	(7.528,94)
5. Aprovisionaments	13	(94.527,94)	(109.180,23)
7. Despeses de personal	13	(127.788,48)	(124.712,88)
8. Altres despeses d'explotació		(131.651,18)	(136.216,99)
a) Serveis exteriors		(123.729,06)	(133.315,60)
a.2) Arrendaments y cànon		(12.956,52)	(11.228,30)
a.3) Reparacions y conservació		0,00	0,00
a.4) Serveis professionals independents		(15.842,94)	(21.504,41)
a.5) Transports		(22.878,07)	(31.631,57)
a.6) Primes d'assegurances		(1.373,88)	(1.517,79)
a.7) Serveis bancaris		(1.916,66)	(3.168,20)
a.8) Publicitat, propaganda y relacions públiques		(10.419,12)	(11.134,92)
a.9) Subministraments		(4.167,01)	(3.919,49)
a.10) Altres serveis		(54.174,86)	(49.210,92)
b) Tributs		(7.170,73)	(1.507,80)
c) Pèrdues, deteriorament i variació de provisions per operacions de les activitats		(448,03)	0,00
d) Altres despeses de gestió corrent		(303,36)	(1.393,59)
9. Amortització d'inmobilitzat	5/6	(479,86)	(312,00)
11. Altres Resultats		11.481,36	64,92
12. Deteriorament i resultat per alineacions de l'immobilitzat		0,00	0,00
a) Deterioraments i pèrdues		0,00	0,00
b) Resultats per alienacions i altres		0,00	0,00
I) RESULTAT D'EXPLOTACIÓ		22.109,48	17.830,79
14. Ingressos financers		0,00	0,00
15. Despeses financers		(2.594,20)	(8.361,72)
17. Diferències de canvi		(49,07)	(1.108,29)
II) RESULTAT FINANCER		(2.643,27)	(9.470,01)
III) RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS		19.466,21	8.360,78
19. Impost sobre beneficis		0,00	0,00
IV) RESULTADO DE L'EXERCICI		19.466,21	8.360,78

Les notes de la Memòria adjunta són part integrant dels Comptes Anuals a 31 de desembre de 2018

TREBALL EN XARXA

La Xarxa de Consum Solidari compta amb el suport de moltes entitats i persones. A continuació us oferim un llistat de les més destacades amb les què hem treballat.

Participació en Plataformes:

- Aliança per la Sobirania Alimentària dels Pobles - Catalunya (ASAC)
- Alianza por la Soberanía Alimentaria de los pueblos (ASAP)
- Coordinadora Catalana d'Organitzacions de Consum de Productes Ecològics – Ecoconsum
- Espacio por un Comercio Justo
- LaFede.cat – Organitzacions per a la Justícia Global
- Plataforma Rural
- Plataforma Transgènics Fora!
- Xarxa Agroecològica
- Foro de Turismo Responsable

Organitzacions amb les quals s'ha treballat:

Al Sud:

Equador:

- Asamblea de Unidad Cantonal de Cotacachi
- AACRI
- CAMARI
- Cooperativa de Ahorro y Crédito Santa Anita
- Coordinadora Cantonal de Mujeres de Cotacachi
- El Rosal
- Fundación Terranueva
- Runa Tupari
- Sumak Jambina
- Sumak Mikuy
- UNORCAC
- DECOIN

Bolívia:

- Aynisuyo
- FOBOMADE
- IPTK

Senegal:

- Réseau Siggil Jigéen (Dakar)
- AFEME (Dakar)
- Fòrum Civil (Ziguinchor)
- USOFORAL (Ziguinchor)
- ECAAF (Ziguinchor)
- Agència Regional de Desenvolupament de Ziguinchor
- Plataforma Regional de Dones de Kolda

- FODDE (Kolda)
- Associació de Juristes Senegaleses – Secció Kolda
- PELLITAL (Kolda)
- Agència Regional de Desenvolupament de Kolda

Altres:

- Vía Campesina

Al Nord:

- A Cova da Terra (Galícia)
- Alba Sud
- Arbore (Galícia)
- Associació de Veïns del Casc Antic
- COOP57
- Cooperativa Aiguaclara (València)
- Cooperativa Feixa Verda
- DIDESUR (Castella - La Manxa)
- El Puente (Alemania)
- Elkarsarea (Euskadi)
- Elkartruke (Euskadi)
- Entrepobles
- Espai Germanetes
- Icària Editorial
- L'Arcu la Vieya (Oviedo)
- La Ceiba, Cooperativa de Consumidores de Comercio Justo (Madrid)
- La Repera
- Liberomondo (Itàlia)
- Mercatremol
- Món Verd
- Observatori DESC
- Observatori del Deute en la Globalització
- Observatori de l'alimentació-UB
- Panxea (Galícia)
- Picu Rabicu (Astúries)
- Projecte Mescladís
- Setem
- Sodepau País Valencià
- Sodepaz
- Sodepaz Balamil (Valladolid)
- Sodepaz (Rioja)
- Tienda de la Solidaridad (Rioja)
- UOC

- Justícia Alimentària - Veterinaris sense Fronteres
- Xarxa Comunitària de Sant Antoni –Xarx@ntoni
- Xarxa d'Enllaç amb Palestina
- Xicòria
- Za Zemiata (Bulgaria)